

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
магістр

на тему: «Лінгвостилістичні аспекти перекладу англійських кінотекстів»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною
програмою
Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
ступеня вищої освіти Магістр
групи 1
Мацола Я.І.
Керівник: Дедушно А.В.
Рецензент: Люлька В.М.

Полтава - 2023 року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія
Ступінь вищої освіти Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Наталія СИЗОНЕНКО
15 листопада 2022 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мацоли Ярослава Івановича

1. Тема роботи: «Лінгвістичні аспекти перекладу англійських кінотекстів»,
керівник роботи: кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарних і
соціальних дисциплін Дедушно Алла Володимирівна

затверджені наказом ПДАУ №6 від 28 жовтня 2022 року

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 03 листопада 2023 року

3. Вихідні дані до роботи:

- спеціальна професійна література,
- джерелах глобальної мережі Інтернет в галузі перекладу рекламних текстів,
що знаходяться у відкритому доступі,
- результатах роботи наукового гуртка, результатах курсів для неформальної
освіти.
- джерела бази практики.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно
розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи перекладу в кінематографії

Розділ 2. Методи перекладу англійських кінотекстів на українську мову

Розділ 3. Рекомендації щодо перекладу фільмів з англійської на українську
мову

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою
та об'єктом дослідження

6. Дата видачі завдання: 15 листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.	03.10.2022 – 31.10.2022	
2	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу	01.11.2022 – 15.11.2022	
3	Опрацювання літературних джерел	16.11.2022- 31.12.2022	
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи	16.11.2022- 31.12.2022	
5	Виконання теоретичного розділу роботи	16.11.2022- 31.12.2022	
6	Виконання аналітичних розділів роботи	01.02.2023-26.10.2023	
7	Оформлення тексту роботи	27.10.2023 – 10.11.2023	
8	Попередній захист роботи на кафедрі	06.11.2023 – 08.11.2023	
9	Нормо-контроль	09.11.2023 – 12.12.2023	
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій	11.12.2023 – 12.12.2023	
11	Захист кваліфікаційної роботи	26.12.2023 р.	

Здобувач вищої освіти _____ Ярослав МАЦОЛА

Керівник роботи _____ Алла ДЕДУХНО

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ В КІНЕМАТОГРАФІЇ	8
1.1. Основні характеристики тексту фільмів	8
1.2. Кіножанри та їх вплив на процес перекладу	15
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ КІНОТЕКСТІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	24
2.1. Синхронний та асинхронний переклад в кінематографії	24
2.2. Перекладацькі трансформації в роботі з кінотекстами	32
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПЕРЕКЛАДУ ФІЛЬМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	43
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	57

ВСТУП

Актуальність теми. Кінематограф завжди був важливим засобом масової комунікації та розваги. Зараз, завдяки глобалізації та доступності Інтернету, фільми легко поширюються між країнами. І це створює попит на якісний переклад, щоб глядачі могли насолоджуватися фільмами на різних мовах. Фільми є важливим засобом культурного обміну між країнами. Переклад кінотекстів відображає різні аспекти культур країн і є засобом взаємного розуміння. Мовний аспект перекладу важливий, оскільки різні мовні особливості та нюанси мови можуть впливати на сприйняття фільму аудиторією. Розуміння, як вирішувати лінгвістичні виклики перекладу, є дуже важливим для забезпечення якісного перекладу.

Кінематограф відіграє провідну роль у масовій комунікації, а жанр фільму є невід'ємною частиною кінематографу, хоча і посідає в ньому не перше місце за популярністю. На українському ринку більш популярна зарубіжна кінопродукція, тому коректний переклад є одним з головних факторів популярності іншомовних картин в Україні. Розвиток технологій також робить тему актуальною. Машинний переклад та підтримуючі інструменти допомагають перекладачам у роботі, і вивчення, як вони використовуються в перекладі кінотекстів, є важливим аспектом.

Багато вчених і дослідників займалися дослідженням лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів. Серед них зарубіжні дослідники Сюзанна Ліфланд, Джінні Лью, Жерар Дюбл тощо. Українські науковці Ніна Грушинська, Ольга Герус, Андрій Головащук також ведуть дослідження в області аудіовізуального перекладу та перекладу кіно текстів.

Тема також має великий науковий і практичний інтерес для лінгвістів, перекладачів, кінокритиків і інших фахівців. Дослідження лінгвістичних аспектів перекладу кінотекстів допомагає покращити якість перекладів та

розуміння процесу перекладу як такого.

З урахуванням цих факторів, тема «Лінгвістичні аспекти перекладу англійських кіно текстів» залишається вкрай актуальною та цікавою для дослідження та обговорення в сучасному світі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота розроблена та впроваджена в полі науково-дослідного напрямку кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін відповідно до теми: «Актуальні питання сучасної філології та особливості викладання мовних дисциплін в аграрному вищому навчальному закладі»

Мета та завдання дослідження. Головною метою дослідження є вивчення та аналіз лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність виконання таких **завдань:**

1. Проаналізувати лінгвістичних особливостей англійських кіно текстів.
2. Розкрити методи перекладу англійських кінотекстів.
3. Виокремити вплив лінгвістичних рішень на сприйняття аудиторією.
4. Розробка практичних рекомендацій, які можуть бути використані для покращення якості перекладу англійських кінотекстів українською мовою та оптимізації процесу перекладу.

Об'єктом дослідження кінотексти англійської мови, які підлягають перекладу на українську мову.

Предмет дослідження – лінгвістичні аспекти перекладу кінотекстів.

Методи дослідження. Лінгвістичний аналіз текстів, аналіз впливу перекладу на сприйняття аудиторією, вивчення технологічних інструментів.

Наукова новизна даного дослідження полягає в комплексному вивченні лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів, зокрема

в контексті кінематографії та його специфіки.

Практична цінність одержаних результатів визначається розробкою конкретних інструментів та стратегій для перекладу англійських кінотекстів на українську мову, що дозволяє перекладачам та фахівцям в галузі аудіовізуального перекладу ефективно впроваджувати теоретичні принципи в практичну діяльність.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження. Всі результати дослідження та проведений аналіз належні автору дослідження. Усі розробки та система досліджених компетентностей, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження. Апробація науково дослідження відбувалася в ході участі в науково-практичних конференціях, круглих столах та інших наукових заходах: V Міжнародна студентська наукова конференція «Цифровізація науки та сучасні тренди її розвитку: матеріали» в м. Житомир, науковий гурток кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін «Програмне забезпечення професійної діяльності лінгвіста», в межах роботи наукового гуртка «Програмне забезпечення професійної діяльності лінгвіста»,

Публікації. За результатами кваліфікаційної роботи було опубліковано тези.

Ватраль Я.О., Бондаренко К.Ю., Мацола Я. І. Застосування Вікі-технологій у перекладі спеціальних текстів. *Цифровізація науки та сучасні тренди її розвитку: матеріали V Міжнародної студентської наукової конференції*, м. Житомир, 24 листопада, 2023 рік . ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2023. С. 359-362

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 65 сторінках, з них 52 сторінки основного тексту, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ В КІНЕМАТОГРАФІЇ

1.1. Основні характеристики тексту фільмів

Розуміння структури, стилістики та впливу тексту фільмів має значення для аналізу медійних повідомлень та культурного взаємодії. Також, це дослідження може бути корисним для кінознавців, перекладачів, лінгвістів та інших фахівців, які працюють у галузі кінематографу та перекладу.

Текст – це послідовність символів, слів або речень, які мають сенс і призначені для комунікації інформації, ідей, концепцій, почуттів або думок. Текст може бути в усній або письмовій формі і використовується для передачі змісту, сприйняття і розуміння повідомлень у різних мовних, літературних, наукових та медійних контекстах [22]. Тексти можуть бути короткими, як наприклад просте речення, або довгими, як повість чи академічна стаття. Вони є основним елементом спілкування та інформаційного обміну в сучасному суспільстві.

Текст фільму – це сукупність всіх словесних і аудіовізуальних елементів, які містяться у фільмі і сприймаються аудиторією. Це включає в себе [30]:

- діалоги. Тексти, які персонажі говорять між собою у фільмі. Діалоги розкривають характери персонажів, розвивають сюжет та комунікативні взаємодії;
- описовий текст. Описи сцен, дій, місця дії та інші елементи, які надають контекст і візуальну інформацію;
- монологи. Розмови або висловлення, які можуть бути використані для розкриття думок або почуттів головних персонажів;
- звуковий супровід. Музика, звукові ефекти та інші аудіовізуальні компоненти, які доповнюють відтворення фільму;

- субтитри і озвучення. В разі потреби текст фільму може бути перекладений на інші мови за допомогою субтитрів або голосового озвучення.

Текст фільму грає важливу роль у комунікації з глядачем і передачі історії, ідеї та емоцій. Переклад тексту фільму вимагає уважності до всіх цих елементів, а також врахування контексту та специфіки аудіовізуального медіуму.

Науковцями виокремлюють такі типові ознаки кінотексту:

1. Дискретність, тому що його внутрішня будова передбачає членування.

2. Зв'язаність, оскільки окремо епізоди не несуть самостійної думки і потребують логічних та змістовних зв'язків у тексті.

3. Наративність (лінійна або ретроспективна). Ці три вищезазначені характеристики забезпечують багатоплановість тексту кіно.

4. Антропоцентризм. Кінотекст існує та створюється завдяки зусиллям людини незважаючи на обрану тему або жанр фільму.

5. Локальність і темпоральність ознак. Простір кінотексту залежний від героя, тобто існує лише одночасно з ним, проте одночасно є невід'ємним і від часу дії.

6. Багатоканальність. Ця риса передбачає два способи перцепції інформації (зоровий та слуховий канали).

7. Системність. Усі параметри кінотексту, як лінгвальні так і паралінгвальні, слугують основній меті – трансляції емоційно-повідомлення глядацькій аудиторії.

8. Цілісність, специфіка якої виражається у таких зв'язках:

а) нерозривне поєднання вербальних та просодичних компонентів;

б) чітка часова і просторова обмеженість;

в) чітке та незмінне позначення початку і кінця фільму (титрами).

9. Суб'єктивність, що пояснюється індивідуальним авторським

осмисленням реальності, що потім втілюється у кінопродукті та передається масовому адресату.

10. Прагматична спрямованість, націлена на формування у реципієнта певної реакції на побачене та почуте, що може супроводжуватися зміною почуттів або досягненням катарсису

Фільми є важливим засобом культурного обміну між країнами. Переклад кінотекстів допомагає розкрити різні аспекти культур і сприяє взаємному розумінню та діалозі між різними культурами. З розвитком технологій та різноманітністю жанрів, текст фільму стає більш різноманітним і складнішим, що вимагає розуміння його характеристик та особливостей [22]. Основні характеристики тексту фільму мають велике значення для лінгвістичного аналізу та перекладу, оскільки вони впливають на точність і передачу значення при перекладі на інші мови.

Дослідження текстів фільмів – це процес вивчення та аналізу різних аспектів тексту фільму з метою розкриття його семантики, структури, стилістичних особливостей, а також вивчення специфіки впливу кіно на аудиторію [3]. Цей вид дослідження може включати в себе наступні ряд елементів (табл.1.1).

Таблиця 1.1.

Елементи дослідження текстів фільмів

Назва	Опис
1	2
Аналіз діалогів і сценарію	Дослідження може включати аналіз тексту сценарію фільму, вивчення діалогів, їхньої структури, тематики та ролі у розкритті сюжету і персонажів.
Лінгвістичний аналіз	Вивчення лінгвістичних аспектів тексту, таких як мовний вираз персонажів, використання фразеологізмів, стилістичні особливості тощо.
Структурний аналіз	Аналіз структури фільму, включаючи вплив розміщення та послідовності сцен, використання флешбеків, паралельних сюжетних ліній та інших структурних прийомів.

1	2
Жанровий аналіз	Вивчення специфіки жанру фільму і його впливу на текст, включаючи особливості стилістики та тематики.
Семіотичний аналіз	Аналіз символів, образів та метафор у тексті фільму та їхню роль у передачі значення.
Соціокультурний контекст	Вивчення того, як текст фільму відображає соціокультурний контекст епохи, в якій він створений, або як він впливає на аудиторію в різних культурних контекстах.
Аналіз впливу на глядача	Вивчення впливу тексту фільму на аудиторію, включаючи реакцію глядачів на персонажів, сюжетні лінії та ідеї, які висловлюються у фільмі.

Дослідження текстів фільмів може бути проведено як для аналізу конкретного фільму, так і для вивчення більших тенденцій у кінематографії, лінгвістиці, культурології та інших суміжних галузях. Такий аналіз допомагає глибше розуміти фільми як мистецтво та медіум, а також їхній вплив на суспільство та культуру.

Кінотекст є явищем полікодовим, особливість якого в тому, що він базується на взаємодіючих генетично різнорідних (вербальних й невербальних), але при цьому семантично пов'язаних компонентів. Так, лінгвістична система знаків кінотексту представлена письмовою (титри, написи) та усною (репліки акторів, закадровий текст тощо) складовими частинами. Нелінгвістична система містить звукову частину та відеоряд. Ці компоненти виконують функцію контексту щодо один одного і жоден із них не здатний повністю зберегти семантику поза цим контекстом [37]. Саме ця властивість кінотексту й становить головну трудність перекладу кінотексту. Сам кінофільм або серіал представляється як сукупність декількох семіотичних систем. Враховуючи те, що він є особливим текстом, кінодіалог містить риси всіх основних функціональних стилів, а тематичне та жанрове розмаїття кіноконтенту призводить до того, що за допомогою вербального

компоненту фільм відображає різноманітну людську діяльність. При цьому вербальний компонент може переходити на перший план, отримуючи всі функції характерні для драматургічного художнього тексту, а може бути другорядним елементом у відеоряді.

Текст досліджують в якості лінгвовізуального феномену з гетерогенною природою, в якому вербальні параметри мають лінгвальну природу, а просодичні параметри виражаються за допомогою нелінгвальних знаків. Саме тому кінотекст вивчається як особлива реалізація відеовербального типу текстів за допомогою співставлення двох головних елементів – вербальної та візуальної складових [2]. Не дивлячись на мультимодальний характер, для кінотексту, також і документальному кінотексту, притаманні універсальні текстові категорії: цілісність, зв'язність, модальність, системність, інформативність, наративність, інтертекстуальність, прагматична направленість.

На тексти фільмів впливають різні фактори, що визначають їх структуру та властивості [16]. Розглянемо більш детально ці фактори.

Аудіовізуальність. Тексти фільмів включають як аудіальні, так і візуальні компоненти. Діалоги, звуковий доріжка, музика, звукові ефекти і зображення об'єднуються, щоб створити комплексний текст.

Мультимодальність. Фільми використовують різні мовні і немовні ресурси, такі як мова, образи, звуки та музика, для досягнення специфічних ефектів і комунікації з аудиторією.

Постійна зміна. Дія в фільмі постійно рухається вперед, і це впливає на структуру тексту, роблячи його динамічним та нестабільним.

Пейзаж. Фільми можуть включати різні місця дії, що візуально різняться одне від одного, створюючи віртуальні пейзажі для глядача.

Залежність від часу. Фільми зазвичай мають тривалість, і події в тексті відбуваються впродовж певного часу. Час використовується як структурний

елемент фільму.

Спеціальні ефекти. Фільми часто використовують спеціальні ефекти, які можуть впливати на сприйняття тексту і створювати враження або атмосферу.

Сценарій. Фільми базуються на сценаріях, які містять діалоги, описи сцен, репліки персонажів та інші лінгвістичні елементи.

Актори. Виконавці ролей мають великий вплив на текст фільму, оскільки їхні вирази облич, міміка та голосова акторська гра є важливими елементами комунікації з глядачем.

Монтаж. Режисер використовує монтаж для створення порядку і взаємозв'язку між різними частинами тексту, що може впливати на сприйняття аудиторією.

Музика і звуковий супровід. Музика використовується для створення настрою та підсилення емоцій, а звуковий супровід додає аудіальну глибину тексту.

Вплив цих факторів робить текст фільму складним і цікавим об'єктом дослідження, особливо з точки зору лінгвістичного аналізу та перекладу.

Текст фільму має свої характеристики, які відрізняють його від інших літературних чи висловлювальних форм. Основні характеристики тексту фільмів включають такі аспекти [50]:

1. Візуальна компонента. Фільм – це візуальний медіум, і текст у ньому передається через образи, кадри, кольори, рух і композицію. Візуальні аспекти тексту можуть включати кінематографічну роботу, використання спеціальних ефектів, міз-ан-сцени, костюми і декорації.

2. Діалоги і діалогова писанина. Фільми мають персонажів, які спілкуються між собою через діалоги. Якість діалогів і їхній стиль грають важливу роль у сприйнятті фільму.

3. Звукова доріжка. Звуковий супровід фільму включає в себе музику,

звуки оточення і голоси акторів. Музика може створювати настрій і підсилювати емоції.

3. Сюжетна структура. Фільми мають конкретну сюжетну структуру з вступом, розвитком подій і розв'язкою. Ця структура може бути не послідовною і містити флешбеки, монтаж, інші нестандартні прийоми.

4. Монтаж. Монтаж визначає темп і ритм фільму. Швидкий монтаж може створити напруження, тоді як повільний монтаж може передати спокійну атмосферу.

5. Інтертекстуальність. Фільми можуть посилатися на інші фільми, літературні твори, мистецтво та культурні аспекти, створюючи інтертекстуальні зв'язки.

6. Кінематографічний жанр. Фільми можуть належати до різних жанрів, таких як драма, комедія, фантастика, жахи тощо, і це впливає на їхні характеристики.

7. Емоційна спрямованість. Фільми часто ставлять перед метою викликати певні емоції у глядачів, і текст служить для досягнення цього об'єктива.

8. Використання символіки та метафор. Фільми можуть використовувати символи і метафори для глибокого підсвічення теми або внутрішнього стану персонажів.

Ці характеристики роблять фільмовий текст унікальним і дозволяють йому впливати на аудиторію шляхом візуальних і аудіальних засобів спілкування. Вивчення основних характеристик тексту фільмів допомагає краще розуміти цей медійний формат та сприяє подальшому розвитку кінематографії та культурології.

Текст фільму включає в себе діалоги, описовий текст, монологи, звуковий супровід та інші складові, які спільно передають історію, емоції та ідеї. Дослідження текстів фільмів важливо для розуміння специфіки кінематографа, його впливу на аудиторію та культурного контексту, в якому він існує [8]. Аналіз текстів фільмів допомагає розкрити різні аспекти цього

медійного жанру та глибше розуміти його значення в сучасному суспільстві.

Дослідження текстів фільмів також виявляє важливість текстових аспектів у мистецтві кінематографа. Текст фільму може бути не лише засобом передачі діалогів та сюжетних відомостей, але й містити символи, метафори та підтексти, які розширюють глибину інтерпретації фільму. Дослідження текстів фільмів сприяє покращенню аналізу мовного виразу, літературних та культурних взаємодій у кіноіндустрії, а також вивченню впливу кіно на сприйняття та інтерпретацію інформації аудиторією.

1.2. Кіножанри та їх вплив на процес перекладу

Переклад кінофільмів на іноземні мови почався практично одночасно з появою кінематографа. Як тільки кінематограф придбав комерційний характер, з'явилася необхідність донести його до якомога більшої кількості глядачів. У зв'язку з цим можна говорити про те, що проблема перекладу кінофільмів існує вже дуже давно, однак вона практично не відображена в наукових дослідженнях з теорії та практики перекладу [35].

Наразі дуже важливо приділяти увагу перекладам кінофільмів та роботі перекладачів над перекладом фільмів певних жанрів (фільми жахів, драми, бойовики, детективи тощо) задля формування певної «стратегії» роботи над конкретним фільмом. Так, під час перекладу бойовиків увагу слід приділяти пошуку вдалих еквівалентів військової лексики, оскільки у таких фільмах переважає лексика цієї тематики. Подібні особливості можуть бути виділені для кожного жанру, а облік цих особливостей забезпечить адекватний переклад. Також під час перекладу фільмів необхідно враховувати додаткові чинники, такі як час демонстрації фільму на телебаченні, віковий ценз тощо. Не останню роль відіграє виділення найпопулярніших жанрів кінофільмів задля залучення до перекладу необхідної кількості спеціалістів та

зосередженні на важливих особливостях цих фільмів.

Специфіка перекладу відеоматеріалу пов'язана насамперед із тим, що такий переклад має ознаки як письмового, так і усного перекладу. Професійний переклад фільмів виконується на основі скриптів (мовленнєвих реплік персонажів) [8]. Особливості перекладу будь-яких фільмів з будь-якої мови та будь-якого жанру полягають у тому, що крім завдань перекладу власне тексту з урахуванням культурних та мовних відмінностей, перекладач повинен приділяти особливу увагу довжині реплік та встановленню так званих часових обмежень

Головна задача кіноперекладу – це смислове та інтонаційне супроводження всього, що відбувається на екрані. Однак обмеження кінотексту зумовлені специфікою дубляжу – перекладач має не просто зберегти оригінальний зміст, але й підібрати фрази однакової довжини [57]. Глядач не має помічати, що фрази героїв довші чи коротші за висловлювання мовою перекладу, а тому перекладач має адаптувати текст перекладу під мовлення героїв, а в ідеалі – навіть накласти їх на рух губ персонажів, щоб досягти максимальної ідентичності та забезпечити комфортний перегляд кінофільму.

Кіножанр – це категорія або тип фільму, яка визначається на основі його сюжету, стилістики, тематики та інших характеристик [41]. Кіножанри служать для класифікації фільмів за спільними ознаками та допомагають глядачам та кінематографічним фахівцям краще розуміти, якого роду історії та ефекти можна очікувати в конкретному фільмі. Деякі приклади кіножанрів включають драму, комедію, наукову фантастику, жахи, бойовик, романтику, документальний фільм, музичний фільм, інший.

Кожен кіножанр має свої характерні особливості та очікування щодо нарративу, стилістичних рішень, акцентів на емоції та багато іншого. Кіножанри допомагають глядачам знаходити фільми, які відповідають їхнім

вподобанням і інтересам.

Виділення кіножанрів може здійснюватися за допомогою різних способів. Ось деякі з найпоширеніших методів [20]:

- тематика та сюжет. Один із найбільш очевидних способів виділення жанрів - це за допомогою тематики та сюжету фільму. Наприклад, фільми про війну можуть бути класифіковані як військові драми, а фільми про романтичні відносини - як романтичні комедії;

- стилістика та настрої. Важливою характеристикою жанру є його стилістика та настрої. Фільми можуть бути класифіковані як жахи на основі їхньої сприйнятої атмосфери жаху або як комедії на основі гумористичних елементів;

- вікова аудиторія. Деякі жанри спрямовані на певну вікову аудиторію. Наприклад, анімаційні фільми часто адресовані дітям, тоді як фільми жахів можуть бути призначені для дорослих;

- вплив на емоції глядачів. Інший спосіб класифікації жанрів – це спрямування на певні емоції глядачів. Фільми можуть бути розділені на трагедії, які викликають сум, комедії, які смішать, та інші жанри, які створюють різні емоційні реакції;

- контекст та епоха. Жанри можуть також бути визначені на основі їхнього історичного або культурного контексту. Наприклад, фільми вестерни часто розміщені у Дикому Заході під час американського розширення на захід;

- кінематографічні традиції. В кожній країні та кінематографічній традиції можуть існувати свої унікальні жанри або відмінності у класифікації жанрів. Наприклад, французький «новий хвиля» або японський «жанр кайдзю»;

- комбіновані жанри. Багато фільмів можуть включати елементи різних жанрів, утворюючи так звані «комбіновані жанри». Наприклад, фільм може бути науково-фантастичною комедією або драматичним бойовиком.

Зазначимо, що кіножанри не лише визначають структуру та наратив

фільму, але і суттєво впливають на перекладацький процес. Відповідно до жанру можуть змінюватися вимоги до лексичного підбору, тонування діалогів, вибору лексичних аналогів тощо. Наприклад, у перекладі комедії може використовуватися більше адаптації для забезпечення гумористичного ефекту, тоді як у драмі чи трилері можуть бути важливі точність та збереження напруженості сцен.

Зрозуміння особливостей кожного жанру допомагає перекладачам вибирати відповідні стратегії, щоб забезпечити відтворення відчуття та інтенсивності оригінального фільму. У вигляді висновку можна сказати, що врахування кіножанрових особливостей є ключовим елементом успішного та ефективного перекладу кінотекстів на різні мови та для різних аудиторій.

Кіножанри є важливими характеристиками фільмів, і вони мають значний вплив на процес перекладу [10]. Розглянемо найпоширеніші кіножанри (таб 1.2).

Таблиця 1.2

Жанри кінофільмів

Жанр	Характеристика	Приклад
1	2	3
Драма	Драматичні фільми часто мають важку атмосферу та глибокі персонажі. Перекладач повинен зберегти інтенсивність та емоційну вагу діалогів.	Прикладом цього жанру є «Список Шиндлера» (Schindler's List) режисера Стівена Спілберга. Цей фільм розповідає історію Оскара Шиндлера, німця, який рятував життя єврейських в'язнів під час Голокосту.
Комедія	Комедії можуть містити гумор та жарти, які можуть бути важко передати в іншій мові. Перекладач повинен бути креативним, щоб зберегти комічність ситуацій та діалогів.	Прикладом є «Мармулька» (Mrs. Doubtfire) режисера Кріса Коламбуса. Ця комедія розповідає про чоловіка, який прикидається нянею, щоб бути ближче до своїх дітей.
Наукова фантастика та фентезі	Фільми цих жанрів можуть містити унікальну термінологію та вигадані назви, що потребують адекватного перекладу та збереження концептуального змісту.	Як приклад фільму цього жанру можна навести фільм «Зоряні війни» (Star Wars) створені Джорджем Лукасом. Ця франшиза містить багато фантастичних елементів, включаючи космічні бої та інопланетні світи.

Продовж.табл.1.2

1	2	3
Жахи	Фільми жахів часто ґрунтуються на створенні атмосфери страху та напруженості. Перекладач повинен використовувати мовні засоби, які підсилюють ці відчуття	Прикладом є «Ведмідь» (The Shining) режисера Стенлі Кубрика. Цей фільм, заснований на романі Стівена Кінга, став класичним представником жанру жахів.
Бойовик	В бойовиках дії швидкі та динамічні, і перекладач повинен передати цю динаміку у перекладі діалогів та описів бойових сцен.	Приклад: «Недоторканні» (The Untouchables) режисера Браяна Де Пальми. Цей фільм включає багато екшен-сцен та напружених моментів.
Романтика	Фільми романтичного жанру часто містять ніжність та почуття. Перекладач повинен виразити емоційний зміст діалогів та взаємодій героїв.	Прикладом фільму цього жанру є «Титанік» (Titanic) режисера Джеймса Кемерона. Ця романтична драма розповідає історію кохання на фоні затонення легендарного лайнера.
Документальний фільм	У документальних фільмах важливо зберегти точність та об'єктивність перекладу, оскільки вони базуються на реальних подіях та фактах.	Приклад жанру: «Дрімгаген» (Dreimann) режисера Володимира Тішого. Цей документальний фільм розповідає про життя та діяльність трьох відомих фотохудожників.
Музичний фільм	У музичних фільмах мелодії та текст пісень грають важливу роль. Перекладач повинен зберегти ритм та сенс музики.	Як прикладж можна визначити фільм «Зірка на ім'я Сонце» (A Star Is Born) режисера Бредлі Купера. Цей фільм включає багато музичних виступів та пісень.

Взаємозв'язок жанру фільму з процесом його перекладу є важливим аспектом, оскільки кожний жанр має свої особливості, які впливають на вибір лінгвістичних стратегій та перекладача. Розглянемо ці аспекти [39]:

1. Жанр фільму може вимагати певної лексики та стилістики, яка властива даному жанру. Наприклад, драма може включати глибокі та емоційно заряджені слова, тоді як комедія може вимагати гумористичних висловів.

2. В комедіях і жартівливих фільмах гумор та іронія грають важливу роль. Перекладач повинен бути здатний адаптувати гумор та іронію так, щоб вони були зрозумілі та смішні для цільової аудиторії.

3. Деякі жанри, такі як наукова фантастика, можуть містити унікальну

термінологію та вирази, які потребують адекватного перекладу та пояснення аудиторії.

4. Жанр може створювати певну атмосферу та емоційний настрій. Перекладач повинен передати ці атмосферу та емоції в перекладі, зберігаючи їхній вплив на глядача.

5. Деякі жанри, як музичний фільм, мають велику вагу музики та пісень. Переклад пісень може бути важливим аспектом перекладу цього жанру.

6. Жанр може впливати на стиль діалогів та взаємодію між персонажами. Перекладач повинен зберегти відтінки взаємодії, які властиві даному жанру.

Переклад тексту фільму суттєво залежить від жанру фільму, оскільки кожен жанр має свої специфічні особливості, стилістику та комунікативні мети. Розглянемо конкретні приклади для різних жанрів.

Драма. У драматичних фільмах, де акцент зроблений на емоціях та глибоких переживаннях персонажів, перекладач повинен зосередитися на вірному передачі інтонацій та психологічних аспектів мови. Це може включати точне відтворення діалогів та виразів, що виражають емоційний стан героїв.

Оригінальний діалог: «I can't do this anymore. I'm so tired».

Переклад українською: «Я не можу більше цього робити. Я так втомився».

Комедія. У комедіях гумор та іронія важливі. Перекладач повинен зберегти гумористичні елементи та грати зі словами так, щоб зберегти смішність ситуацій та діалогів.

Оригінальний діалог: «This is the funniest thing I've ever seen!».

Переклад українською: «Це найсмішніша річ, яку я коли-небудь бачив!».

Наукова фантастика. У фільмах цього жанру можуть бути вжиті специфічні терміни, ідеї та концепції. Перекладач повинен мати глибокі знання наукових аспектів та технічного словника, щоб вірно передати наукові дослідження та ідеї.

Оригінальний діалог: «The quantum warp drive is malfunctioning».

Переклад українською: «Квантовий реактор несправний».

Жахи. У жахах важливий настрій та створення напруги. Перекладач повинен вдало підібрати слова та фрази, які підсилять жахливий ефект та страх, який має викликати фільм.

Оригінальний діалог: «Don't go into that dark room. It's haunted».

Переклад українською: «Не заходьте в цю темну кімнату. Тут живуть духи».

Документальний фільм. В документальних фільмах, де інформація є важливою, перекладач повинен надавати переважання точності та вірності джерелу, що перекладається, щоб глядач міг одержати найточнішу інформацію.

Оригінальна інформація: «The population of the city increased by 10% in the last decade».

Переклад українською: "За останнє десятиліття населення міста зросло на 10%».

Анімація. У мультфільмах, адресованих дітям, перекладач повинен використовувати легку та зрозумілу мову, щоб діти могли легко розуміти сюжет і героїв.

Оригінальний діалог: «We're going on an adventure, little buddy!».

Переклад українською: «Ми вирушаємо в пригоду, маленький друг!».

Всі ці аспекти взаємозв'язку жанру фільму з перекладом вимагають від перекладача ретельного розуміння жанрових особливостей та вміння адаптувати мовний вираз для відтворення сутності та ефектів жанру у

перекладі [2]. Навички вибору лінгвістичних засобів та стратегій перекладу, які відповідають жанровим вимогам, важливі для успішного перекладу фільмів різних жанрів.

Під час перекладу фільмів різних жанрів необхідно звертати увагу на те, яка лексика переважає та якого стильового реєстру треба дотримуватися. Також необхідно звертати увагу на зміст кіноситуації, тому що дуже часто репліка може бути перекладена зовсім по-іншому поза контекстом, аніж з урахуванням обставин, за яких ця репліка була сказана (наприклад, переклад лексичної одиниці *do-gooder* та *drinking buddies*). Процес роботи над перекладом кінотексту також зумовлений тим, буде фільм дубльовано чи озвучено. За умови дублювання фільму перед перекладачем постає складна задача: досягти змістової, фонетичної та граматичної відповідності [59]. Порушення однієї з вимог може суттєво вплинути на якість перекладу, особливо це стосується фонетичної відповідності. Якщо фільм озвучено, у роботі над перекладом допускаються певні відхилення від необхідних норм, що зумовлено збереженням оригінального звукового ряду.

Вплив кіножанру на процес перекладу полягає в тому, що перекладач повинен адаптувати мовний вираз та стиль до жанрових особливостей фільму, зберігаючи при цьому його суть та відчуття [40]. Коректний вибір лінгвістичних засобів та стратегій перекладу відіграє важливу роль у забезпеченні адекватності та якості перекладу в різних кіножанрах.

Кожен жанр вимагає унікального підходу та використання специфічних перекладацьких стратегій для збереження сутності та емоційного висловлення фільмів. Перекладачі повинні бути свідомі особливостей кожного жанру, його конвенцій та ефектів, щоб точно та ефективно передавати інтенсивність та смисл фільмових творів у різних культурних середовищах.

Важливо підкреслити, що кіножанри можуть мати великий вплив на культурну специфіку, що робить їх особливо важливими для врахування при

перекладі. Різноманіття жанрів відкриває широкі можливості для варіації виразності та інтерпретації, але водночас вимагає від перекладачів чутливості до контексту та належного розуміння конвенцій кожного жанру.

Також, перекладачам слід враховувати, як кіножанри можуть еволюціонувати та змінюватися в різних культурах, що може впливати на вибір відповідних перекладацьких рішень. Наприклад, жанрові особливості індійського кінематографу можуть відрізнятися від голлівудських, що вимагає від перекладача не лише мовної компетенції, але й глибокого розуміння культурного контексту.

Врахування кіножанрових аспектів у процесі перекладу не лише сприяє збереженню автентичності та виразності фільмових творів, але і робить їх доступними та зрозумілими для різних культурних груп.

У перекладі текстів фільмів жанр відіграє важливу роль, оскільки він визначає стиль, настрій, емоційний вплив та специфіку спілкування персонажів. Перекладачі повинні відтворити ці характеристики в перекладі, зберігаючи атмосферу та комунікативну мету фільму. Переклад з різних жанрів вимагає різних підходів та уваги до деталей, щоб забезпечити ефективну комунікацію з аудиторією.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ КІНОТЕКСТІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1. Синхронний та асинхронний переклад в кінематографії

Техніка повноцінного і якісного дубляжу коштує дуже дорого. Більш популярним став ліпсінг – дещо спрощений телевізійний дубляж іноземних серіалів, – де укладання тексту під артикуляцію здійснюється тільки на початку і в кінці фрази. – Використання титрів при повному збереженні вихідного звукоряду. Мова персонажів відтворюється у вигляді тексту мовою перекладу в нижній частині екрана [34]. Фільми з субтитрами демонструються на міжнародних кінофестивалях, випускаються в прокат на цифрових носіях з перекладом на кілька мов одночасно, а також використовуються в освітніх цілях.

Синхронний і асинхронний переклад в кінематографії відіграють важливу роль у забезпеченні звукової та мовної якості фільму.

Синхронний переклад – це метод перекладу аудіовмісту (наприклад, діалогів та голосів акторів) в кінематографії, де перекладені версії фраз або тексту повинні бути викладені так, щоб вони відповідали часовим параметрам оригіналу [42]. Голосові артисти, які озвучують перекладений текст, намагаються говорити в той самий час, коли персонажі на екрані произносять свої фрази. Це дає глядачам враження, що персонажі говорять на мові перекладу. Він може бути виконаний у вигляді озвучення (дубляж), де голосові артисти перекладають діалоги, або у вигляді перекладу пісень або інших аудіовмісту фільму. Цей метод допомагає глядачам легко слідкувати за подіями на екрані і говорити на мові, яку вони розуміють, без необхідності читати субтитри або слухати оригінальний звук фільму. При синхронному перекладі текст перекладається майже одночасно з його проголошенням (з

невеликим відставанням). Оскільки він вимагає від перекладача досвіду одночасно слухати, розуміти, переводити і говорити, цей вид перекладу загально визнано вважається найскладнішим [2]. Синхронні перекладачі працюють в парах, змінюючись кожні 10-20 хвилин. Перекладач, змінившись, продовжує стежити за промовою оратора і використовує вільний час, наводячи необхідні довідки по словниках і матеріалами конференції, а якщо треба, то і допомагає своєму напарникові.

Синхронний і асинхронний переклад мають кілька видів, в залежності від того, як вони реалізуються та в якому контексті використовуються (рис. 2.1).

Рис. 2.1 Види синхронного перекладу фільмів

Синхронний переклад (або дубляж) включає в себе те, коли озвучення перекладеної версії фільму відповідає часовим параметрам оригіналу. Голосові артисти намагаються говорити в той самий час, коли персонажі на екрані говорять свої фрази.

Розглянемо для прикладу кілька варіантів перекладу.

1. Оригінальний діалог (англійською): «I love you more than anything in the world».

Синхронний переклад (українською): «Я тебе люблю більше, ніж будь-що на світі».

2. Оригінальний діалог (українською): «Ти мені дуже подобаєшся»

Синхронний переклад (англійською): «I really like you».

Такий тип перекладу популярний в країнах, де звичайно розглядається оригінальний звуковий слід фільму, але текст озвученою версією перекладено на іншу мову.

Асинхронний переклад – це метод перекладу аудіовмісту в кінематографії, де перекладений текст або діалоги подаються на екрані внизу у вигляді субтитрів, тобто написаного тексту, який відображається під час перегляду фільму [19]. У цьому випадку глядачі читають переклад або текст, що відображається на екрані, під час перегляду оригінального звуку та голосів акторів. Він дозволяє глядачам зберегти оригінальний звук фільму та голоси акторів, що може бути важливим для збереження атмосфери та оригінальності фільму. Цей метод особливо корисний у випадках, коли фільм демонструється на іноземній мові, але аудиторія готова читати субтитри.

Розглянемо для прикладу кілька варіантів перекладу

1. Оригінальний діалог (англійською): «The train is leaving in 10 minutes».

Асинхронний переклад (українські субтитри): «Поїзд відправляється через 10 хвилин».

2. Оригінальний діалог (українською): «Пора вирушати в подорож».

Асинхронний переклад (англійські субтитри): «It's time to set off on a journey».

Асинхронний переклад (або субтитри) включає в себе відображення перекладеного тексту на екрані внизу фільму. Субтитри дозволяють глядачам читати переклад і водночас слухати оригінальний звук фільму. Цей тип перекладу часто використовується в країнах, де популярний оригінальний

аудіозвук фільму (рис.2.2). Він також корисний для глядачів з різними мовами, які можуть бути знайомі з оригінальним звуком.

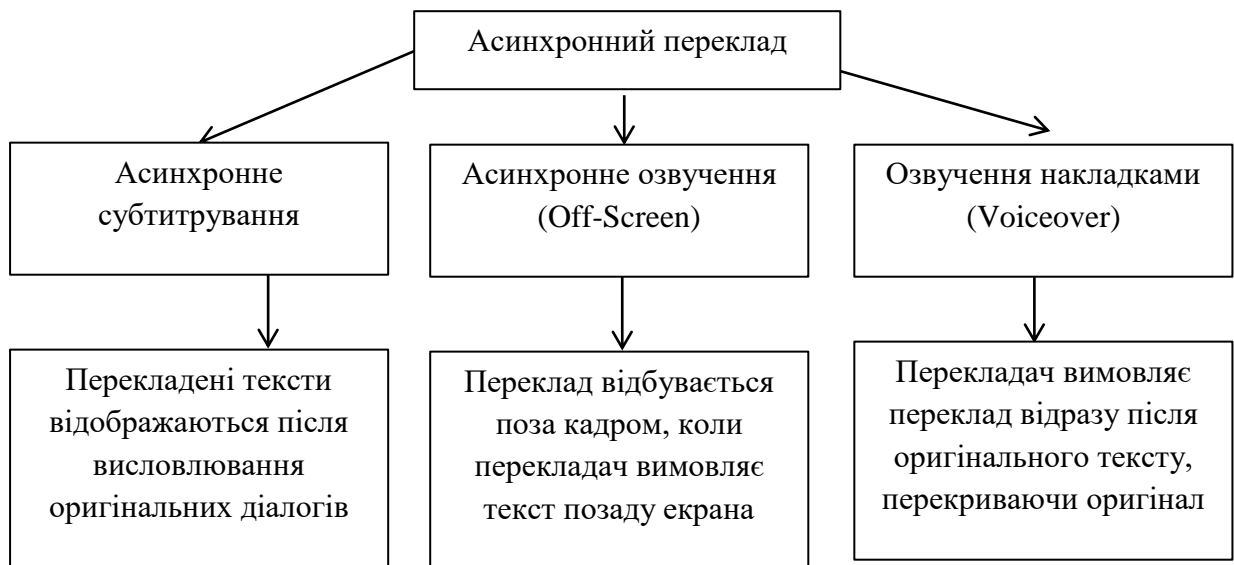

Рис. 2.2. Види асинхронного перекладу фільмів

Ці приклади демонструють, як синхронний переклад передбачає одночасне вимове або озвучення тексту на іншу мову, в той час як асинхронний переклад використовує субтитри для відображення перекладеного тексту під час перегляду фільму на оригінальній мові.

Обидва методи мають свої переваги і недоліки. Синхронний переклад може забезпечити більшу іммерсію, оскільки глядачі не повинні відволікатися на читання тексту, але він вимагає точного відтворення виразів і інтонації персонажів [37]. Асинхронний переклад зазвичай дозволяє зберегти оригінальний звук та голоси акторів, але може вимагати уваги до читання субтитрів.

Синхронний і асинхронний переклад в кінематографії включають кілька етапів, які допомагають забезпечити якість та відповідність перекладу оригіналу.

Синхронний переклад (дубляж):

1. Підготовка матеріалу. Перший етап включає в себе отримання оригінального матеріалу (фільму або відео) та скрипту діалогів на оригінальній мові.

2. Переклад тексту. Перекладач переводить діалоги та інші аудіотексти на цільову мову, зберігаючи семантику та інтонацію.

3. Адаптація тексту. Перекладачі адаптують перекладений текст, щоб він відповідав довжині фраз та інтонації оригіналу.

4. Озвучення. Голосові артисти записують голосовий трек на цільовій мові, намагаючись відтворити стиль та інтонацію акторів оригіналу.

5. Монтаж. Озвучення монтується на фільм, зберігаючи синхронізацію з рухами губ та інтонацією.

6. Постпродакшн: Виробничі команди працюють над обробкою звуку, забезпечуючи високу якість звуку та акценту.

Асинхронний переклад (субтитри):

1. Підготовка матеріалу. Отримання оригінального матеріалу та скрипту діалогів на оригінальній мові.

2. Переклад тексту. Перекладач переводить діалоги на цільову мову, зберігаючи сенс та структуру фраз.

3. Створення субтитрів. Перекладачі створюють текст субтитрів, який відобразатиметься на екрані під час перегляду фільму.

4. Адаптація часу. Субтитри синхронізуються з відеоматеріалом, враховуючи час, протяг якого фраза произноситься на екрані.

5. Редагування та корекція. Перевірка субтитрів на правильність і граматичні помилки.

6. Постпродакшн. Забезпечення якості звуку та візуального супроводу фільму разом із субтитрами.

Обидва методи вимагають співпраці перекладачів, озвучувальників, редакторів та фахівців з постпродакції, щоб забезпечити високу якість

перекладу та звукового супроводу фільму.

Вибір між синхронним і асинхронним перекладом залежить від вподобань глядачів, культурних норм та технічних можливостей.

Виділяються три стратегії перекладу назв фільмі.

1. Прямий переклад англійських назв фільмів на українську мову.

2. Трансформація назви. Субтитрування фільмів – один з головних способів перекладу документальних фільмів, тому важливо знати його позитивні і негативні сторони.

Основні переваги даного виду перекладу:

- переклад за допомогою субтитрів дозволяє зберегти художню цінність фільму, дає можливість оцінити майстерність акторів, зберігає їх справжній голос, інтонації в той час як при дубляжі багато з цих складових губляться як в силу технічних причин, так і в силу недостатньої кваліфікації акторів, які озвучують переклад. Саме тому на всіх великих кінофестивалях фільми демонструються мовою оригіналу з субтитрами;

- даний вид перекладу не спотворює мову оригіналу і дозволяє глядачеві, котрий володіє базовими мовними знаннями, самому стежити за змістом діалогів;

- переклад за допомогою субтитрів технічно менш складний у виконанні, вимагає участі меншої кількості людей, а, отже, комерційно більш вигідний. Переклад за допомогою субтитрів з'являється в іноземному прокаті набагато раніше, ніж дубльована версія (не рахуючи «піратських» копій);

- переклад кінофільмів за допомогою субтитрів несе в собі освітню цінність. Використання фільмів з субтитрами допомагає вивчати мову вдосконалювати свої знання, розуміти структуру живої мови, зіставляти мову оригіналу і мову перекладу. Одним з видимих недоліків розглянутого виду перекладу є, на наш погляд, труднощі сприйняття, яка обумовлена психологічним аспектом [48].

Синхронний переклад. Уявімо, що є сцена в комедійному фільмі, де персонаж виголошує гумористичний монолог. Синхронний переклад у цьому випадку означає, що перекладач в реальному часі висловлює власний гумористичний текст, який відповідає оригінальному монологу, зберігаючи таким чином комічний ефект.

Асинхронний переклад. Розглянемо документальний фільм про історію мистецтва. Оригінальні висловлювання експертів та художників можуть бути показані у відео, але перекладені асинхронно, зокрема, у вигляді написів чи коментарів, що забезпечує більш точний та виразний переклад, важливий для передачі точних інформаційних деталей.

Ці приклади вказують на важливість вибору між синхронним та асинхронним перекладом у відповідності до конкретного контексту та ефектів, які мають бути досягнуті у кінематографії.

Субтитри з'являються на екрані лише на кілька секунд, впродовж яких глядач повинен їх прочитати та зрозуміти, тому вони повинні бути короткими. Якщо у діалогах наявні паузи, субтитри залишаються на екрані на кілька секунд довше, але таке буває рідко. Ще однією проблемою, що виникає при субтитруванні, є потреба виставляти часові мітки, що забирає дуже багато часу.

Синхронний і асинхронний переклад в кінематографії є важливими методами для подачі фільмів аудиторії, що розмовляє на іншій мові. Синхронний переклад (дубляж) відтворює оригінальний звук фільму на іншій мові, намагаючись зберегти синхронізацію з рухами губ та інтонацією акторів. Асинхронний переклад (субтитри) дозволяє глядачам читати перекладений текст під час перегляду оригінального фільму. Вибір між цими методами залежить від вподобань аудиторії та мети перекладу, але обидва методи важливі для міжнародного поширення кінематографічних творів і забезпечення розуміння та комунікації між різними культурами.

Важливо відзначити, що обидва методи мають свої переваги та

недоліки. Синхронний переклад може забезпечити більшу іммерсію і відчуття присутності, оскільки голос акторів на мові перекладу дає можливість глядачам слухати діалоги, не відволікаючись на читання субтитрів. Однак важливо, щоб дубляж був високої якості і відтворював інтонацію та акторську гру оригіналу [4].

Асинхронний переклад у вигляді субтитрів дозволяє зберегти оригінальний звук і голоси акторів, що важливо для збереження атмосфери фільму і мінімізації втрати виразності. Проте він може бути менш іммерсивним для глядачів, які не знають мови оригіналу.

Враховуючи це, важливо враховувати потреби та переваги аудиторії під час вибору методу перекладу, а також забезпечувати якість і точність перекладу, щоб зробити фільми доступними та зрозумілими для глядачів різних мовних та культурних груп.

Синхронний переклад в кінематографії, коли озвучення та міміка перекладача відбуваються одночасно з оригінальними висловами персонажів, дозволяє зберегти емоційність та інтонацію оригіналу. Цей метод часто використовується у кінострічках та серіалах.

Асинхронний переклад, де перекладений текст подається відокремлено від оригінального діалогу, часто використовується у випадках, коли важлива точність та чіткість перекладу, наприклад, у документальних фільмах або відеоіграх.

Враховуючи вибір між синхронним та асинхронним перекладом, важливо враховувати жанр фільму, характер персонажів, аудиторію та культурний контекст. Обидва методи мають свої переваги та недоліки, і їх використання залежить від специфіки конкретного проекту та цілей авторів [18]. У будь-якому випадку, успішний переклад у кінематографії вимагає від перекладачів та фахівців в області озвучення глибокого розуміння мови, культурних особливостей та вміння точно відтворювати сутність та емоції фільмових творів для різних аудиторій.

2.2. Перекладацькі трансформації в роботі з кінотекстами

Перекладацькі трансформації в роботі з кінотекстами представляють велике значення у світлі активного розвитку кінематографу та зростання міжнародної популярності фільмів. Актуальність цієї теми полягає в тому, що переклад кінотекстів вимагає не лише високої мовної компетенції, але й глибокого розуміння культур, жанрових особливостей та ідіоматики, що є важливим для забезпечення точності та виразності перекладу.

З ростом глобалізації та збільшення аудиторії фільмів в різних країнах, перекладачі стають ключовими фігурами у передачі емоцій та сутності оригінальних творів [1]. Дослідження перекладацьких трансформацій дозволяє розкрити вплив культурних відмінностей, специфіки мови та стилістичних особливостей на процес перекладу, що є важливим для збереження інтегритету та ефективності фільмових творів в різних лінгвокультурних середовищах.

У процесі перекладу фільму перед перекладачем постає багато завдань, зокрема, вибір стратегій і тактик для відтворення та адаптування реалій до культурних стереотипів глядача, безеквівалентної лексики, інтертекстуальних елементів. Це однозначно впливає на рівень еквівалентності та адекватності перекладу, а також його технічного відтворення на екрані, тобто, синхронності артикуляції акторів та реплік дублерів, що, відповідно, призводить до скорочення та додавання фраз [7]. Також постає завдання передати глядачеві задум автора, який відображений не лише в словах, а і у вербальному мовленні, титрах, піснях, настрої гри акторів, артикуляції. Важливо враховувати цільову аудиторію, відтворювати специфічний гумор, сленг, жаргонізми, збалансований рівень вульгарності. Адже головним критерієм успішного кіноперекладу є його близькість глядачеві.

Ще однією важливою і можливо найскладнішою частиною перекладу

кінострічки є адаптація її назви. Переклад назви фільму порівнюють з перекладом прислів'їв, фразеологізмів та афоризмів. Часто переклад назви виконується в кінці перекладу скрипту. Окрім уміння точно передавати всі власні назви, прізвища, імена, назви журналів, топонімічні назви, основною метою роботи перекладача є дотримання жанрової цілісності і стилю [46]. Наприклад документальні та науково-фантастичні фільми. Для їх перекладу не достатньо базових знань, навіть для досвідчених перекладачів, адже такі жанри містять багато наукової та конкретно галузевої термінології (економіки, медицини, інформаційних технологій).

У кіносценарії враховуються культурні, соціальні, історичні та побутові реалії. Тому ми розглянемо передачу саме цих компонентів комунікацій. З огляду на специфіку такого жанру, існують і творчі вимоги. Всі речення мають бути дуже короткі. Англійська мова стисла, але при перекладі речення виходить довге. Його треба розбивати на три, чотири, п'ять речень [28]. Потрібно, щоб репліки персонажів звучали простою розмовною мовою. Це адаптація того, про що йдеться у фільмі, до наших реалій, оскільки кінопродукція орієнтована саме на окрему вікову групу глядачів, яким притаманний свій особливий стиль мовлення.

Перекладачі вдаються до перекладацьких трансформацій як для досягнення адекватності цільового тексту, так і для виявлення яскравішого та доречнішого еквівалента, який допоже відтворити найбільш близький зміст і сприятиме адаптації висловлювання до певного жанру. Перекладацькі трансформації можна умовно поділити на 5 груп:

- 1) лексичні (транслітерація, транскрибування, калькування);
- 2) лексико-семантичні (конкретизація, генералізація, семантична модуляція, логізація, синонімічне розрізнення (диференціація));
- 3) граматичні (послідовний буквальний переклад, членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної

форми, члена речення));

4) лексико-граматичні (додавання або вилучення/опущення слів, антонімічний переклад, компенсація, цілісне перетворення, змістовий розвиток, еквівалентна заміна, описовий переклад);

5) стилістичні (стилізація, змінення акценту, лексико-семантичні зміни на основі метонімії та метафори) [32].

Застосування стилістичних фігур і тропів використовується для того, щоб надати тексту високу яскравість і виразність. У перекладача є вибір: спробувати скопіювати стилістичний прийом оригіналу, у випадку, коли ж це не можливо – перекладачеві необхідно створити власний стилістичний засіб в тексті перекладу, такий засіб, що буде володіти аналогічним ефектом. При передачі тропів – порівнянь, епітетів, метафор, оксюморонів, алюзій і т. п. – перекладачеві кожен раз потрібно прийняти рішення: чи раціонально зберегти їх основоположні образи, або оптимальнішим рішенням буде заміна образу в перекладі іншим образом [4].

Перекладацькі трансформації – це зміни та адаптації, які перекладач вносить у текст фільму для його відтворення на іншій мові з метою збереження семантики, стилю та інтонації оригіналу [59].

Вибір перекладацьких трансформацій для роботи з кінотекстами повинен базуватися на кількох критеріях, які враховують якість та ефективність перекладу, а також сприяють розумінню аудиторією. Виділимо декілька критеріїв вибору:

- семантична відповідність. Важливо, щоб перекладач вибирав трансформації, які зберігають семантику та значення оригінального тексту. Трансформації повинні передавати інформацію та повідомлення так само ефективно, як і оригінал;

- стиль та інтонація. Перекладач повинен враховувати стиль та інтонацію оригіналу, щоб передати характер персонажів та настрої сцени.

Трансформації повинні допомагати зберегти ці аспекти;

- культурна адаптація. Якщо оригінальний текст містить елементи культури, які не є зрозумілими для цільової аудиторії, перекладач повинен вибрати трансформації, які роблять текст більш зрозумілим для нової аудиторії;

- емоційна виразність. Трансформації повинні допомагати зберегти емоційну виразність діалогів та сцен, дозволяючи аудиторії відчувати ті самі емоції, які передаються в оригіналі;

- гумор і іронія. Перекладач повинен зберегти гумор та іронію, якщо вони є важливими аспектами оригіналу. Трансформації повинні допомагати зберегти гумор та смішність;

- соціокультурні особливості. Перекладач повинен враховувати вікові, соціокультурні та інші особливості цільової аудиторії, щоб забезпечити зрозумілість та відповідність мовному контексту;

- збереження інтегритету і оригінальності. Важливо зберегти інтегритет оригіналу та створити переклад, який залишає фільм відомим за своєю унікальністю та оригінальністю.

Вибір перекладацьких трансформацій повинен бути здійснений з урахуванням цих критеріїв з метою створення якісного та ефективного перекладу кінотекстів, який задовольнить потреби аудиторії та збереже суть оригіналу [31].

Також важливими є вимоги до підбору перекладацьких трансформацій (табл.2.1). Вимоги до перекладу кінотекстів є важливими для забезпечення високої якості та ефективності перекладу. Вимоги до підбору перекладацьких трансформацій виникають з необхідності забезпечення точності, ефективності та відтворення емоційної інтенсивності в перекладі кінотекстів. Оригінальні діалоги персонажів можуть містити ідіоми, жаргон, культурні асоціації, які вимагають адаптації та вибору відповідних мовних засобів при перекладі.

**Вимоги до добору перекладацьких трансформацій кіно текстів з
англійської на українську мову**

Вимога	Опис	Приклад
Збереження ідентичності персонажів	Перекладач повинен дбати про те, щоб персонажі залишали свою ідентичність і розвиток персонажів був логічним на новій мові. Наприклад, переклад «кривавого» персонажа може вимагати обережного вибору слів, щоб передати його характер та стиль мовлення.	Переклад фрази «The cat's out of the bag» як «Кіт з мішка» зберігає семантику оригіналу, вираз "секрет розкрито".
Збереження ритму та темпу діалогів	Трансформації повинні дозволити зберегти ритм та темп діалогів, щоб забезпечити природність та зрозумілість для глядачів.	Вибір словосполучення «Дуже радий вас бачити» може допомогти зберегти офіційний стиль діалогу.
Збереження озвучення та голосів акторів	У випадках синхронного перекладу (дубляжу) важливо, щоб переклад зберігав озвучення та голоси акторів, намагаючись підібрати голосових артистів, які подібні до оригінальних голосів.	Переклад «high five» як «дай п'ять» враховує культурні відмінності в жестах та зберігає сенс.
Робота над субтитрами	У випадку асинхронного перекладу (субтитри) перекладачі повинні вміти створити субтитри, які не заважають перегляду фільму, зберігаючи зміст та синхронізацію з дією на екрані.	Збереження фрази «I love you» в оригіналі дозволяє передати ту саму емоційну виразність у перекладі.
Збереження лінгвістичних ігор та алегорій	Деякі фільми можуть містити лінгвістичні ігри, алегорії або граматичні парадокси. Перекладач повинен знайти способи, як зберегти ці особливості в перекладі.	Переклад фрази «Are you pulling my leg?» як "Ти мені ногою грати почав?" відтворює гумор іронії.
Контроль якості	Перекладачі мають враховувати якість своєї роботи та віддавати перевагу ретельному редагуванню та корекції перекладу для забезпечення максимальної точності та якості перекладу.	Вибір сленгового виразу, як «чілим» (share) для молодіжної аудиторії.

Враховуючи ці аспекти та критерії, перекладачі можуть досягти високої якості перекладу кінотекстів, що сприяє кращому сприйняттю фільмів аудиторією та збереженню їхньої сутності і стилю [25].

Розглянемо систему етапів перекладу кіно текстів.

1. Підготовчий етап:

- вивчення оригінального фільму та його контексту;
- визначення цільової аудиторії та культурних особливостей;
- визначення виду перекладу (субтитри, дубляж тощо).

2. Аналіз тексту кінотексту:

- виокремлення діалогів та сцен;
- визначення жанру, стилю, характеру персонажів.

3. Вибір перекладацьких трансформацій:

- вибір транслітерації чи адаптації імен, якщо потрібно;
- визначення культурної адаптації та перекладу жаргону;
- збереження семантики та сутності.

4. Переклад тексту:

- переклад діалогів, реплік та сцен;
- вибір слів та виразів відповідно до жанру та стилю фільму.

5. Синхронізація та озвучення (для дубляжу):

- вибір голосових артистів, що відповідають акторській грі;
- синхронізація голосу та дій на екрані.

6. Створення субтитрів (при потребі):

- вибір шрифту та стилю субтитрів;
- синхронізація тексту з дією на екрані.

7. Перевірка та редагування:

- контроль якості перекладу, виправлення граматичних та стилістичних помилок;
- перевірка сумісності з культурними особливостями та аудиторією.

8. Внесення корекцій і підготовка до випуску:

- Внесення необхідних змін після перевірок та редагування.
- Готовність фінального перекладу для дубляжу, субтитрів чи іншого

виду перекладу.

Ця блок-схема може бути розширена або модифікована відповідно до конкретного виду перекладу та інших деталей процесу.

Розглянемо кілька прикладів перекладацьких трансформацій, що доцільні у роботі з кіно текстами.

1. Транслітерація імені чи назви. Інколи імена персонажів, місць або назви подій не можуть бути дослівно перекладені на іншу мову через культурні відмінності або фонетичні особливості. Тому перекладачі використовують транслітерацію, наприклад, ім'я «John» може залишитися «Джон», але перекладеною іншою мовою.

2. Зміна семантики для культурного контексту. У деяких випадках перекладачі повинні змінити семантику або структуру фрази, щоб вона була зрозумілою для аудиторії іншої культури. Наприклад, фраза «It's raining cats and dogs» може бути перекладена на українську як «Лле як з відра».

3. Адаптація жаргону та сленгу. Перекладачі часто повинні адаптувати жаргон, сленг або мову персонажів до мови аудиторії. Наприклад, в американському фільмі персонаж може сказати «I'm gonna grab a bite» (я піду перекусити), а перекладач може використовувати більш розповсюджену фразу «Я піду поїм».

4. Збереження гумору та іронії. Перекладачі повинні знайти аналоги гумору та іронії, які б були зрозумілими на іншій мові. Наприклад, жарт, заснований на англійській мові, може бути перекладений так, щоб його гумор був зрозумілим для українських глядачів.

5. Збереження інтонації та емоційності. Перекладачі повинні зусиллями зберегти інтонацію та емоційну виразність фраз і діалогів, щоб передати

характер персонажів та настроїв сцени.

6. Адаптація вікових та соціокультурних відмінностей. Перекладачі також враховують вікові та соціокультурні відмінності між аудиторією оригінальної мови та цільовою аудиторією. Наприклад, діалоги між підлітками можуть вимагати іншого стилю перекладу, ніж діалоги між дорослими.

7. Антонімічний переклад. Прийом антонімічного перекладу – це спосіб перекладу, коли поняття в мові оригіналу передається заперечним або протилежним значенням при перекладі, а саме антонімом відповідника слова [53]. Антонімічний переклад нерідко являється єдиним адекватним варіантом перекладу або ж найбільш підходящим способом передачі стилістичних та смислових значень слів та словосполучень. Антонімічний переклад дозволяє перекладачу створити природну конструкцію в українській мові, коли лексична і граматична форма в тексті оригіналу виглядає недоречно в мові перекладу. [49] У наступних реченнях спостерігаємо прийом антонімічного перекладу в кінотексті: Remember to say nice things about us Americans, huh? – Не забувай дякувати нам американцям. В даному реченні спостерігаємо передачу англійського дієслова в наказовому способі remember українським дієсловом також в наказовому способі, але з протилежним значенням з заперечною часткою не забувай, що є найбільш підходящим та природним висловлюванням для української мови. We are friends because I'm the only person who never asks him any questions about his cases, because I don't care. – Ми друзі, тому що я єдиний, хто не розпитує його про його справи, бо мені все одно. В цьому прикладі навпаки спостерігаємо, як англійське заперечення don't care передали протилежним значенням в українській мові все одно, адже для цього контексту в українській мові немає точного словникового еквівалента англійському словосполученню, і антонімічний переклад є лише єдиним можливим варіантом в даному

контексті для адекватного перекладу.

Ці приклади відображають, як перекладачі використовують різні перекладацькі трансформації для того, щоб зберегти якість та ефективність перекладу кінотекстів на іншу мову.

Переклад назв фільмів можна порівняти з перекладом афоризмів та прислів'їв, тому що вони мають схожі текстові ознаки і принципово схожий підхід до перекладу. Характерна особливість назв художніх англійських фільмів полягає у стилістичній різноплановості лексики. У назвах фільмів може траплятись книжкова лексика, широко використовують розмовні та поетичні слова і сполучення [37]. У них є вірогідність зустріти уривки з пісень, художніх творів, а також тут притаманне широке використання власних назв, реалій, які можуть бути незрозумілі іншомовному глядачу. Саме ці фактори стають головними проблемами під час перекладу назв англійських художніх фільмів

Зважаючи на різноманітність фільмів та ситуацій, ось кілька прикладів перекладів з використанням різних перекладацьких трансформацій з англійської на українську та коментарі до вибору кожної трансформації:

Словоігри та каламбури.

Оригінальний діалог (англійською): «I'm reading a book on anti-gravity. It's impossible to put down».

Переклад (українською): «Я читаю книгу про антигравітацію. Її неможливо відложити».

Коментар. В даному випадку, перекладач вдало передав словоігру англійського тексту українською мовою, створивши аналогічний каламбур.

Адаптація за віком.

Оригінальний діалог (англійською): «I totally aced that test, dude!».

Переклад (українською): «Я повністю вривався у цьому тесті, брате!».

Коментар. У цьому прикладі перекладач використав молодіжний

жаргон і вираз «брате» для адаптації мови персонажів до молодшої аудиторії українського перекладу.

Семантична адаптація.

Оригінальний діалог (англійською): «This plan is a piece of cake».

Переклад (українською): «Цей план – це дитяча гра».

Коментар. Перекладач замінив англійську фразу «a piece of cake» більш зрозумілою українською аналогією «дитяча гра», щоб передати сутність легкості та простоти плану.

Збереження інтонації та емоційності.

Оригінальний діалог (англійською): «I can't believe you did that!»

Переклад (українською): «Я не можу повірити, що ти це зробив!»

Коментар. Перекладач зберіг інтонацію та виразність оригінальної фрази, щоб передати емоційну реакцію персонажа.

Кожен з цих прикладів демонструє, як вибір конкретної перекладацької трансформації залежить від контексту фільму, характеру персонажів та цільової аудиторії. Метою перекладу є збереження смислу та ефективного спілкування, але з врахуванням мовних, культурних та емоційних аспектів цільової аудиторії.

У процесі перекладу кінотекстів з англійської на українську мову використовуються різноманітні перекладацькі трансформації для збереження смислу та ефективного спілкування з цільовою аудиторією. Вибір конкретної трансформації залежить від контексту, характеру персонажів, культурних відмінностей та цілей перекладу [28]. Дотримання високої якості та врахування кількох аспектів, таких як культурні реалії, стиль, мовний рівень та емоційна виразність, є важливими для успішного перекладу кінотекстів.

Переклад кінотекстів вимагає глибокого розуміння не лише мови, але і культурних особливостей. Додатково, процес перекладу вимагає співпраці команди перекладачів, редакторів, озвучувальників та фахівців з

постпродакції для забезпечення високої якості та точності перекладу [8]. У підсумку, переклад кінотекстів – це мистецтво, яке об'єднує мовні навички та розуміння культур для створення якісних перекладів, які здатні передати глибокі емоції та інтригу фільмів.

Перекладацькі трансформації у роботі з кінотекстами є невід'ємною складовою успішного перекладу. Вони стають необхідністю через специфіку мовлення персонажів, культурні відмінності, необхідність збереження емоцій та врахування жанрових особливостей. Використання відповідних трансформацій дозволяє адаптувати кінотексти до різних аудиторій, зберігаючи при цьому оригінальну інтенсивність та виразність контенту. У світлі зростання популярності міжнародних фільмів ця тема залишається актуальною та важливою для дослідження та вдосконалення перекладацької практики.

Зазначимо також, що успішні перекладацькі трансформації в кінотекстах вимагають від перекладача не лише мовної експертизи, але й тонкої сенсорності до відтінків культурного контексту. Збереження автентичності та передача ідентичності персонажів стають завданням високого рівня, адже кожна перекладацька трансформація може впливати на сприйняття глядача та його емоційний досвід.

Підкреслимо, що дослідження та вдосконалення перекладацьких трансформацій є ключовими для створення універсальних та дієвих стратегій перекладу в кінематографії, що дозволяє розширити границі доступу до культурного різноманіття фільмового світу для глядачів різних національностей та мов.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПЕРЕКЛАДУ ФІЛЬМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Англомовний кінодискурс відзначається широким використанням виражальних засобів на синтаксичному рівні. Досліджуваним кіносценаріям притаманні різні типи речень з різними видами зв'язку. Функціональний переклад полягає в компонуванні, трансформуванні тексту перекладу з функціонально перетворених одиниць вихідного тексту оригіналу. Функціональне перетворення може ґрунтуватись на лексико-семантичних, граматичних і стилістичних трансформаціях початкового тексту. Отже, перекладацькі трансформації відіграють важливу роль у процесі досягнення адекватності перекладу.

Оскільки граматичний та синтаксичний аспекти мови часто передбачають аналіз не окремих мовних одиниць, а їх співіснування у висловлюванні, відтворення назв фільмів може передбачати застосування лексико-граматичних перекладацьких трансформацій, серед яких виділяємо антонімічний переклад та цілісне перетворення [46].

Хоча значна кількість англомовних назв фільмів може бути відтворена в україномовних перекладах шляхом використання буквального перекладу, у більшості випадків ця процедура вимагає застосування перекладацьких трансформацій, перетворень, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу певного тексту на всіх мовних рівнях лексичному, лексико-семантичному, граматичному та лексико-граматичному [3]. Головна мета застосування таких трансформацій – створити таку назву фільму в перекладі, яка зможе зацікавити глядача та буде прямо пов'язана із змістом або ідеєю самого фільму.

Для проведення аналізу перекладів конкретних фільмів з англійської на українську мову можна вибрати конкретний фільм та вивчити, які перекладацькі стратегії були використані. Виокремимо кілька кроків, які

можна виконати для такого аналізу.

1. Вибір фільму. Оберіть фільм, який вас цікавить або який вам вже відомий, і для якого доступні переклади на українську.

2. Порівняння діалогів. Аналізуйте діалоги у фільмі та їх переклад. Спостерігайте, як перекладачі передали ідіоми, культурні аспекти, атмосферу та стиль мовлення персонажів.

3. Оцінка емоційної передачі. Розгляньте, наскільки успішно перекладачі передали емоційні нюанси та виразність оригіналу. Чи вдалося відтворити акторську гру в українському варіанті?

4. Вивчення перекладацьких рішень. Спостерігайте за вибором перекладацьких стратегій. Чи використовується дубляж, субтитри, озвучення накладками, чи інші методи?

5. Урахування аудиторії. Вивчайте, які аудиторські особливості враховано в перекладі. Чи дотримано лінгвокультурних норм та очікувань української аудиторії?

6. Звернення до рецензій. Перегляньте відгуки та рецензії на українські переклади фільму. Як вони оцінюються глядачами та критиками?

Цей аналіз допоможе вам отримати уявлення про якість перекладу та розкрити особливості вибраних перекладацьких стратегій у конкретному фільмі.

Давайте візьмемо на розгляд один з відомих фільмів, наприклад, «The Shawshank Redemption» (український переклад: «Втеча з Шоушенка»). Цей фільм, режисований Френком Дарабонтом, є класичним прикладом драми та має визнану кіноісторію.

Розкриємо, чому саме нас зацікавив цей англomовний фільм:

Кінематографічні елементи.

У фільмі використовується ряд символів та метафор, таких як молоток, афіша Рити Гейнс, музика Моцарта, які глибоко впливають на розвиток

сюжету та символізують основні теми фільму.

Імпакт на аудиторію.

«The Shawshank Redemption» став культовим фільмом через свою універсальність і здатність звертатися до різних глядачів. Фільм здобув популярність після виходу у кінотеатри та отримав численні нагороди від глядачів та кінокритиків.

Адаптація за літературним твором.

Фільм базується на оповіданні Стівена Кінга «Ріта Гейнс на втечі». Режисер Френк Дарабонт вдало адаптував матеріал, зберігаючи його основні ідеї та додаючи свої творчі рішення.

Глибокі теми.

Фільм досліджує такі теми, як воля до виживання, надія, дружба та віра в справедливість. Він надає глядачам можливість роздумувати над поняттям втрати свободи та пошуку сенсу в житті.

Акторське мистецтво.

Вражаючі виконання Тіма Роббінса та Моргана Фрімена в головних ролях стали визначальними для успіху фільму. Їхні вражаючі акторські здібності додають глибини та автентичності персонажам.

Ці аспекти сприяли створенню виняткового твору, який залишається актуальним і популярним серед глядачів упродовж багатьох років після виходу.

Залежно від жанру цього фільму, ми розробили рекомендації до перекладу «The Shawshank Redemption» українською мовою.

1. Збереження емоційного навантаження.

Приклад. Український переклад повинен утримати ту саму глибоку емоційну силу, яку має оригінал. Наприклад, у сценах з важливими моментами для головного героя, якщо у оригіналі вони звучать сильно, переклад також повинен бути насиченим емоціями.

Оригінал: «I hope...».

Переклад: «Сподіваюсь...».

2. Локалізація ідіом та жаргонів.

Приклад. У фільмі можуть бути американські ідіоми та жаргонні вирази, які слід адаптувати для української аудиторії, використовуючи аналогічні вирази або пояснення.

Оригінал: «Hit the hay».

Переклад: «Піти спати».

3. Врахування культурних відмінностей.

Приклад. Якщо у фільмі є сцени або діалоги, які відображають американську культуру, переклад повинен адаптувати їх до українського контексту, зберігаючи при цьому суть та атмосферу.

Оригінал: «Fourth of July celebrations».

Переклад: «Святкування Дня Незалежності».

4. Збереження стилю мовлення персонажів.

Приклад. Якщо персонажі мають виразний стиль мовлення, цей стиль повинен бути вірно переданий українською мовою.

Оригінал: «I ain't talking to you».

Переклад: «Не розмовляю з тобою».

5. Оптимізація субтитрів або дубляжу.

Приклад. У випадку використання субтитрів, важливо їхню коректність та зручність читання. У випадку дубляжу, дубляжні актори повинні передати відчуття та стиль оригінальних героїв.

Оригінал: (сцена драматичного моменту)

Переклад: (український актор відтворює емоційно насичену сцену)

Щоб забезпечити якісний переклад, важливо, щоб перекладач ретельно аналізував контекст та робив своєрідний внесок у відтворення атмосфери та сенсу фільму «The Shawshank Redemption» для української аудиторії.

Для роботи з фільмом «The Shawshank Redemption» важливо застосовувати перекладацькі трансформації, які забезпечать максимальну передачу емоцій, вірно відтворять стиль мовлення персонажів та збережуть глибокий сенс твору. Ось деякі доцільні перекладацькі трансформації:

1. Адаптація ідіом та жаргонних висловів.

Оригінал: «Get busy living, or get busy dying».

Переклад: «Або активно жити, або активно готуватися до смерті».

Перекладацький коментар: зміна ідіоми так, щоб вона була зрозуміла та ефективна для українського глядача, втримуючи той самий драматизм.

2. Збереження метафор та символіки.

Оригінал: зображення молотка та труби.

Переклад: зберегти образи молотка та труби як символічні елементи, що несуть певний сенс.

Перекладацький коментар: важливо зберегти метафоричні образи для передачі глибини та загального підтексту фільму.

3. Адаптація культурних аспектів.

Оригінал: американські традиції, такі як День Незалежності.

Переклад: заміна американських контекстів на аналогічні українські традиції або свята.

Перекладацький коментар: переклад враховує культурні відмінності, щоб ближче доторкнутися до української аудиторії.

4. Збереження стилістики мовлення.

Оригінал: стриманість та виразність висловлення героїв.

Переклад: зберегти характеристики мовлення героїв, зокрема їхній стиль та манеру висловлювання.

Перекладацький коментар: перекладач стежить за стилістикою, щоб вірно передати індивідуальні риси персонажів.

5. Літературний переклад.

Оригінал: адаптація тексту, щоб відтворити літературну якість оригіналу.

Переклад: збереження літературних засобів та стилістичних елементів українською мовою.

Перекладацький коментар: переклад прагне відтворити високу якість оригіналу, використовуючи відповідні мовні прийоми.

6. Дубляж та субтитри.

Оригінал: використання голосу акторів у дубляжі та структуровані субтитри.

Переклад: забезпечення точного дубляжу та виважених субтитрів, які точно відображають внутрішню сутність діалогів та монологів.

Перекладацький коментар: важливо зберегти синхронізацію з мовленням акторів та точно відтворити текст у субтитрах для максимальної зрозумілості.

Ці трансформації допоможуть зробити переклад фільму «The Shawshank Redemption» максимально відповідним українській аудиторії, зберігаючи його глибокий сенс та емоційну насиченість.

Переклад фільму «The Shawshank Redemption» вимагає тонкої гри з мовними засобами для передачі глибини сюжету та вираження емоцій персонажів. Застосування адаптації ідіом, збереження символіки та уважне врахування культурних відмінностей є ключовими аспектами успішного перекладу. Стриманість у відтворенні стилістики мовлення та літературність перекладу дозволяють зберегти витонченість оригіналу. Дубляж та субтитри повинні точно відтворити емоційну інтенсивність фільму, забезпечуючи глядачеві максимальний рівень розуміння та насолоди від перегляду. Застосування цих перекладацьких стратегій дозволить зробити фільм доступним та непересічним для української аудиторії, зберігаючи його оригінальну вартість та виразність.

ВИСНОВКИ

Перед перекладознавцями та перекладачами постають такі проблеми перекладу кінематографа: вибір стратегій для адаптації реалій мови оригіналу на мову перекладу, врахування інтертекстуальних елементів, переклад пейоративної та безеквівалентної лексики, засобів створення гумористичного ефекту, переклад назв кінофільмів, особливості перекладу фільмів із субтитрами, етнічних та культурних явищ, дотримання стильових рамок та жанрової цілісності [24]. Складний процес дублювання фільмів та їх успіх у кінопрокаті ґрунтується та залежить від адекватності перекладу. Саме тому ця сфера потребує детального дослідження для досягнення вищого рівня кіноперекладів та сприяти розвитку кіномистецтва.

Кінематографічні твори є об'єктом досліджень різних напрямів науки: культурології, семіотики, лінгвістики, лінгвокультурології, соціології, теорії міжкультурної комунікації, психології та теорії перекладу. Так, у лінгвістиці активно розробляються поняття кінотексту та кінодискурсу, визначається проблема їх співвідношення [11]. У перекладознавстві значного вивчення набувають поняття «кінопереклад», «аудіовізуальний переклад», «мультимедійний переклад». Кількість наукових праць з проблематики кіноперекладу постійно зростає, що пояснюється актуальністю такого виду перекладу на ринку перекладацьких послуг, водночас специфіка перекладу компонентів кінотексту залишається малодослідженою, у тому числі за рахунок того, що в поле зору дослідників, як правило, потрапляють окремі параметри кіноперекладу, що не пов'язані між собою єдиною концепцією.

Було визначено, що кінотекст – це текст, який виражений за допомогою вербальних і невербальних знаків, що організовані відповідно до задуму автора за допомогою кінематографічних кодів, що зафіксований на носії і призначений для відтворення на екрані і аудіовізуального сприйняття глядачами [6]. Переклад кіносценаріїв відноситься до художнього перекладу

та в той же час має свої унікальні особливості.

Дослідження цієї теми є важливим завданням у сучасному лінгвістичному та культурному контексті. Аналіз лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів на українську мову відкриває різноманітні виклики та можливості, пов'язані з адаптацією, культурним контекстом, ідіоматикою та іншими факторами, що впливають на точність та ефективність перекладу.

Дослідження включає в себе різні аспекти, такі як методи перекладу, вивчення взаємозв'язку між кіножанрами та перекладом, специфіку текстів фільмів та їхні основні характеристики. Врахування культурних та соціальних відмінностей виявляється як ключовий елемент успішного перекладу, сприяючи адаптації кінотекстів для різних аудиторій.

Усі ці аспекти висвітлюють важливість вивчення лінгвістичних аспектів перекладу в контексті кінематографії, щоб забезпечити якісне та вірне відтворення сенсу та емоційності оригінальних творів для глядачів різних культур та мов.

У процесі дослідження лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів важливо враховувати не лише мовні особливості, але й культурні, естетичні та жанрові відмінності. Переклад стає складним завданням, оскільки він не лише передає слова, а й має транслювати атмосферу, емоції та ідентичність кожного кінотексту.

Дослідження кіножанрів та їх впливу на переклад дозволяє глибше зрозуміти, як різні стилі фільмів вимагають різних підходів до перекладу. Специфіка тексту фільмів визначає необхідність врахування виразності мовлення персонажів, особливостей діалогів та контекстуальних аспектів. Дослідження лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів також підкреслює необхідність урахування сучасних тенденцій у кінематографії, таких як використання сленгу, технічних термінів та

експресивної мови. Перекладачі повинні бути гнучкими та відкритими до інновацій, адаптуючи свій підхід до змін у способах мовлення та комунікації.

Додатково, важливо визначити роль аудіовізуальних елементів, таких як музика, звуковий дизайн та образотворча мова, у процесі перекладу. Ці аспекти можуть мати значущий вплив на сприйняття глядача та повинні бути ретельно враховані під час лінгвістичної адаптації.

Крім того, розгляд асинхронного та синхронного перекладу в кінематографії допомагає збагатити наше розуміння різних методів озвучення та субтитрування, а також їх впливу на сприйняття глядачами.

Загальний висновок полягає в тому, що вивчення лінгвістичних аспектів перекладу англійських кінотекстів відкриває широкий простір для досліджень, сприяє розумінню важливості точності та творчості у відтворенні атмосфери та ідентичності фільмових творів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердникова Н. В. Переклад культурного коду: теоретико-методологічні аспекти. Харків: Видавництво Харківської державної академії культури. 2010
2. Білоус О. Особливості лінгвістичного перекладу в роботі субтитрів у фільмах жанру науково-фантастичної драми. *Порівняльно-аналітичне літературознавство*, 2016. №8. С. 76-84.
3. Бондар О. Лінгвістичні аспекти перекладу художніх текстів у сучасних англійських фільмах. *Літературознавчі дослідження*, 2014. №5. С. 78-87.
4. Верещагіна Ю. Переклад кінотекстів: теоретичні та методичні аспекти. Київ: КМ Академія, 2014.
5. Гарбер І. Лінгвістичний аспект перекладу фахових текстів. Київ: Вища школа. 2006
6. Гацька І. Лінгвістичні аспекти перекладу фільмів: теорія і практика. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2015
7. Герасименко В. Г. Лінгвістичний аспект перекладу: підручник. Київ: Либідь. 2015.
8. Гербач О. М. Лінгвістичні аспекти перекладу фахових текстів: підручник. Київ: Видавничий дім «Київський університет». 2019.
9. Гринчук І. Лінгвістичні виклики у перекладі сучасних англійських фільмів для дітей. *Мовознавство*, 2019. №3. С. 45-55.
10. Гусак В. Лінгвістичні аспекти перекладу англійських науково-технічних текстів. *Мовознавство*, 2012. № 4. С. 62-68.
11. Дементієвська Л. Лінгвістичні особливості перекладу англійських анімаційних фільмів для дітей. *Перекладознавство*. 2016. №9. С. 102-110.
12. Зінченко Т. Англійсько-український переклад науково-популярних фільмів. *Мовознавство та перекладознавство*, 2018. №2. С. 45-54.
13. Іваненко Л. Лінгвістичні аспекти перекладу фахових текстів у галузі кінематографу. *Мовознавство та перекладознавство*, 2013. №4. С. 55-

62.

14. Караман Ю. В. Лінгвістичні аспекти перекладу кінотекстів. Київ: Видавництво КНУ імені Тараса Шевченка. 2015
15. Карпенко С. Кінотекст як об'єкт перекладознавчого аналізу. Київ: Видавництво Київського університету, 2015.
16. Карпінська Ю. Лінгвістичні аспекти перекладу документальних фільмів. *Філологічні студії*, 2017. №4. С. 96-105.
17. Кисельова О. Теорія перекладу: підручник. Київ: Либідь, 2002.
18. Коваленко В. Англійсько-український переклад фільмів: лінгвістичні аспекти. *Перекладознавство*. 2016. №7. С. 88-96.
19. Ковальова Т. Теорія та практика перекладу кінотекстів: український контекст. *Перекладознавчі дослідження*, 2015. №2. С. 102-115.
20. Козир А. Лінгвістичні аспекти перекладу рекламних текстів в англійськомовних фільмах. *Лінгвістика і культура*. 2017. №9. С. 45-55.
21. Комісаренко І. В., Сушко, Л. В. Основи теорії перекладу: Підручник. Київ: Вища школа. 2010.
22. Кравченко І. Особливості аудіовізуального перекладу англійських кінотекстів. *Філологічні студії*. 2016. №3. С. 112-120.
23. Кравченко О. Аспекти лінгвістичного перекладу діалогів у фільмах різних жанрів. *Лінгвістика і літературознавство*, 2015. №2. С. 44-51.
24. Кучеренко Л. П. Теорія і практика перекладу: підручник. Київ: Видавництво Київського університету. 2016.
25. Литвиненко Л. Лінгвістичні особливості перекладу художніх текстів у фільмі. *Філологічні дослідження*, 2014. №3. С. 56-65.
26. Лук'янович М. Основи перекладознавства. Київ: Видавництво Київського університету, 2009.
27. Мазур Ю. Лінгвістичні аспекти перекладу діалогів у фільмах." *Перекладознавство*, 2017. №8. С. 76-85.
28. Мельник В. Сучасні тенденції в лінгвістичному аналізі

англійських субтитрів до фільмів. *Мовознавство*. 2015. №3. С. 112-120.

29. Мельник О. Лінгвістичні аспекти перекладу художніх текстів у кіноіндустрії. *Мовознавство*, 2018. №1. С. 74-82.

30. Ніда Є. А. Теорія перекладу. Київ: Дух і літера. 2010.

31. Нідзельська Галина Теорія та практика перекладу англійських кінотекстів. Київ: Академія. 2014

32. Ніколаєва О. Сучасні лінгвістичні дослідження у сфері перекладу. Київ: Либідь. 2010.

33. Олійник А. Лінгвістичні особливості перекладу англійських фільмів: аспекти фразеології та лексики. *Філологічні дослідження*, 2016. №1. С.45-54.

34. Остроменська О. Теорія та методика перекладу фільмів. Київ: Факт. 2018

35. Павленко І. Сучасні тенденції в аудіовізуальному перекладі англійських фільмів. *Філологічні студії*, 2018. №2. С. 115-125.

36. Павлова Л. Семантика та прагматика перекладу англійських фільмів: лінгвокогнітивний аспект. *Мовознавство*. 2019. №4. С. 88-97.

37. Петренко Л. Лінгвістичні особливості перекладу художніх текстів в контексті сучасної кінокритики. *Філологічні трактати*, 2014. №6. С. 104-112.

38. Писаренко О. Лінгвокогнітивний аспект англійсько-українського перекладу. Київ : Либідь, 2005.

39. Полякова О. М., Романовська Н. М. Теорія і практика перекладу англійської науково-технічної літератури: підручник. Київ: Київський університет. 2015.

40. Рижкова Г. Трансформація лінгвістичних засобів українського перекладу англійських фільмів. *Літературознавчі студії*. 2017. №2. С. 76-85.

41. Савченко Л. Лінгвістичні аспекти перекладу фільмів для дітей. *Мовознавство та перекладознавство*, 2013. №5. С. 72-80.

42. Сергієнко Г. М. Лінгвістичні аспекти перекладу художньої

- літератури: підручник. Київ: Видавничий дім «Київський університет». 2016.
43. Сидоренко С. Лінгвістичні аспекти перекладу діалогів у комедійних фільмах. *Мовознавство та літературознавство*, 2015. № 1. С. 102-110.
44. Слободян Т. І. Основи перекладознавства: підручник. Київ: Київський університет. 2013.
45. Стеценко І. Англійсько-український переклад фахових термінів у сфері кінематографу. *Мовознавство*. 2015. №2. С. 88-96.
46. Тимошенко А. Лінгвістичні виклики у перекладі сучасних англійських фільмів. *Фаховий переклад та термінологія*. 2018. №4. С. 45-55.
47. Ткаченко О. В., Дідур О. М. Основи перекладознавства: підручник. Київ: Літера ЛТД. 2018.
48. Троцька І. Особливості лінгвістичного перекладу англійських драматичних фільмів. *Перекладознавство*. 2018. № 6. С. 45-54.
49. Усатенко І. Лінгвістичні аспекти перекладу англійських фільмів для молоді: сучасні тенденції. *Філологічні студії*, 2019. №1. С. 120-130.
50. Федорова Г. О., Поліщук Т. М. Лінгвістичні аспекти перекладу наукових текстів: підручник. Київ: Літера ЛТД. 2017
51. Хоменко О. Особливості лінгвістичного перекладу науково-популярних фільмів. *Мовознавство та перекладознавство*. 2016. №3. С. 65-74.
52. Чернікова Н. Лінгвістичні та культурні аспекти перекладу англійських фільмів про події Другої світової війни. *Перекладознавство*, 2017. №4. С. 88-97.
53. Шаповалова Т. Лінгвістичні особливості перекладу екранізованих творів Шекспіра. *Філологічні дослідження*, 2018. №2. С. 45-54.
54. Шевченко В. Лінгвістичні аспекти аудіовізуального перекладу українських фільмів. *Мовознавство та літературознавство*. 2017. №3. С. 112-124.
55. Шевченко Є. Лінгвістичні аспекти дубляжу англійських фільмів

українською мовою. *Мовознавство та літературознавство*, 2017. №4. С. 92-105.

56. Шевченко Н. Особливості лінгвістичного перекладу фахових текстів у галузі кінематографу. *Фаховий переклад та термінологія*, 2016. №2. С. 56-63.

57. Шестакова І. Мовленнєва гра як механізм креативного перекладу. Київ: Академперіодика, 2018.

58. Ярецько О. Лінгвістичні аспекти перекладу науково-фантастичних фільмів. *Мовознавство*. 2015. №4. С. 112-120.

59. Chiaro D. *Translation, Humour and Literature: Translation and Humour Volume 1*. 2009.

60. Gambier Yves, Doorslaer, Luc Van. *Audiovisual Translation: Taking Stock*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 2016.

61. Gottlieb Henrik. *Screen Translation: Six Studies in Subtitling, Dubbing, and Voice-Over*. Copenhagen: University of Copenhagen Press. 2005.

62. Pedersen J. *Subtitling Norms for Television: An Exploration Focussing on Extralinguistic Cultural References*. 2011

63. Venuti Lawrence. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. New York: Routledge. 2008.

ДОДАТКИ

Додаток А

Публікації в наукових та науково-практичних джерелах

Ватраль Ян Олександрович, здобувач вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності Філологія *Полтавський державний аграрний університет, Україна*

Бондаренко Карина Юрійвна, здобувач вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності Філологія *Полтавський державний аграрний університет, Україна*

Мацола Ярослав Іванович, здобувач вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності Філологія *Полтавський державний аграрний університет, Україна*

Науковий керівник: Матвієнко Леся Григорівна, канд. пед. наук, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін *Полтавський державний аграрний університет, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕРЕКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

Вікі-технології можуть бути корисним інструментом у перекладі спеціальних текстів з наступними можливостями. З використанням Вікі-платформ у поєднанні з технологіями штучного інтелекту та машинного навчання, можливість автоматизованого перекладу певних фраз або термінів значно зросла [1]. Це дозволяє прискорити процес перекладу та покращити точність. Також Вікі-технології дозволяють вносити зміни в переклади в реальному часі, що особливо важливо при роботі з динамічною інформацією. Інформація в спеціальних текстах може швидко змінюватися, і Вікі допомагає тримати переклади актуальними. Вікі-застосунок надає можливість взаємодії з користувачами, які можуть вносити пропозиції та виправлення, що поліпшує якість перекладів та дозволяє постійно вдосконалювати процес.

Розглянемо способи застосування Вікі-технологій у перекладацькій діяльності зі спеціальними текстами.

Колективна робота.

Вікі-платформи дозволяють декільком користувачам спільно працювати над документами. Це особливо корисно при перекладі складних або технічних текстів, де може бути корисно об'єднати різні знання та навички.

Приклад. Група перекладачів, інженерів та експертів створює сторінку на вікі для перекладу технічної документації для нового продукту. Різні учасники можуть додавати свої внески та виправлення, щоб створити повний та точний переклад.

Історія змін.

Вікі-системи автоматично зберігають історію змін, що дозволяє відслідковувати етапи перекладу, редагування та внесення змін. Це полегшує аудит та забезпечує якість перекладу.

Приклад. Під час перекладу медичного наукового тексту на Вікі-платформі зберігається історія змін, що дозволяє переглядати, коли і які частини тексту були відредаговані. Це полегшує виявлення та виправлення помилок.

Коментарі та обговорення.

Цифровізація науки та сучасні тренди її розвитку

Вікі-технології дозволяють користувачам обговорювати конкретні аспекти перекладу або виразити свої думки. Це полегшує вирішення питань та уточнення термінології.

Приклад. Під кожним абзацом на сторінці перекладу Вікі можуть бути коментарі, де перекладачі обговорюють труднощі та непорозуміння. Це допомагає уточнювати термінологію та досягати консенсусу.

Використання глосаріїв та термінологічних баз даних.

Вікі може включати глосарії та термінологічні бази даних, які полегшують коректне використання термінів у перекладі.

Приклад. Вікі-сторінка містить посилання на глосарії та термінологічну базу даних, де перекладачі можуть перевіряти та коригувати терміни, щоб забезпечити їхню правильність та узгодженість.

Швидкі зміни та оновлення.

За допомогою Вікі-технологій, перекладачі можуть швидко оновлювати переклади відповідно до нових інформаційних або технічних змін.

Приклад. Під час розвитку програмного забезпечення вікі може служити платформою для швидкого оновлення перекладу інтерфейсу чи документації у зв'язку зі змінами в програмі.

Спільнота фахівців.

Вікі може об'єднати спеціалістів у певній галузі, щоб працювати над спільними перекладами. Це може покращити якість перекладу завдяки залученню експертів з різних областей.

Приклад. Група лінгвістів, медичних експертів та інженерів створює спільну Вікі-сторінку для перекладу медичних досліджень. Кожен фахівець вносить свій внесок, щоб забезпечити точність та специфічність перекладу.

Можливості для навчання та підвищення кваліфікації.

Вікі-платформа може служити інструментом для обміну знаннями та навичками між перекладачами, що дозволяє підвищувати кваліфікацію та вирішувати труднощі у процесі перекладу.

Приклад. Вікі може включати навчальні розділи, де перекладачі можуть ділитися своїм досвідом та вивчати нові терміни чи специфічні аспекти перекладу в даній області.

Під час роботи з Вікі-технологіями перекладачі можуть скористатися кількома рекомендаціями, щоб оптимізувати свою роботу та покращити якість перекладу.

1. Активна участь в спільноті. Активно приймайте участь у дискусіях та обговореннях з іншими перекладачами. Співпраця із спільнотою може привести до виправлення непорозумінь та спільного вирішення труднощів у перекладі.

2. Редагування з обґрунтуванням. Кожну зміну у перекладі супроводжуйте коментарем, який пояснює ваш вибір та джерело інформації. Це сприяє зрозумінню вашого підходу та дозволяє іншим перекладачам легше взаємодіяти з вашою роботою.

3. Створення та оновлення глосарію. Виділіть час на створення та оновлення глосарію з термінами, які часто зустрічаються у вашій області перекладу. Це сприятиме узгодженості та уникненню термінологічних розбіжностей.

4. Регулярне відстеження змін та оновлень. Періодично перевіряйте історію змін, щоб відстежувати оновлення та внесені зміни іншими перекладачами. Це

Цифровізація науки та сучасні тренди її розвитку

Вікі-технології дозволяють користувачам обговорювати конкретні аспекти перекладу або виразити свої думки. Це полегшує вирішення питань та уточнення термінології.

Приклад. Під кожним абзацом на сторінці перекладу Вікі можуть бути коментарі, де перекладачі обговорюють труднощі та непорозуміння. Це допомагає уточнювати термінологію та досягати консенсусу.

Використання глосаріїв та термінологічних баз даних.

Вікі може включати глосарії та термінологічні бази даних, які полегшують коректне використання термінів у перекладі.

Приклад. Вікі-сторінка містить посилання на глосарії та термінологічну базу даних, де перекладачі можуть перевіряти та коригувати терміни, щоб забезпечити їхню правильність та узгодженість.

Швидкі зміни та оновлення.

За допомогою Вікі-технологій, перекладачі можуть швидко оновлювати переклади відповідно до нових інформаційних або технічних змін.

Приклад. Під час розвитку програмного забезпечення вікі може служити платформою для швидкого оновлення перекладу інтерфейсу чи документації у зв'язку зі змінами в програмі.

Спільнота фахівців.

Вікі може об'єднати спеціалістів у певній галузі, щоб працювати над спільними перекладами. Це може покращити якість перекладу завдяки залученню експертів з різних областей.

Приклад. Група лінгвістів, медичних експертів та інженерів створює спільну Вікі-сторінку для перекладу медичних досліджень. Кожен фахівець вносить свій внесок, щоб забезпечити точність та специфічність перекладу.

Можливості для навчання та підвищення кваліфікації.

Вікі-платформа може служити інструментом для обміну знаннями та навичками між перекладачами, що дозволяє підвищувати кваліфікацію та вирішувати труднощі у процесі перекладу.

Приклад. Вікі може включати навчальні розділи, де перекладачі можуть ділитися своїм досвідом та вивчати нові терміни чи специфічні аспекти перекладу в даній області.

Під час роботи з Вікі-технологіями перекладачі можуть скористатися кількома рекомендаціями, щоб оптимізувати свою роботу та покращити якість перекладу.

1. Активна участь в спільноті. Активно приймайте участь у дискусіях та обговореннях з іншими перекладачами. Співпраця із спільнотою може привести до виправлення непорозумінь та спільного вирішення труднощів у перекладі.

2. Редагування з обґрунтуванням. Кожну зміну у перекладі супроводжуйте коментарем, який пояснює ваш вибір та джерело інформації. Це сприяє зрозумінню вашого підходу та дозволяє іншим перекладачам легше взаємодіяти з вашою роботою.

3. Створення та оновлення глосарію. Виділіть час на створення та оновлення глосарію з термінами, які часто зустрічаються у вашій області перекладу. Це сприятиме узгодженості та уникненню термінологічних розбіжностей.

4. Регулярне відстеження змін та оновлень. Періодично перевіряйте історію змін, щоб відстежувати оновлення та внесені зміни іншими перекладачами. Це

СЕРТИФІКАТ

учасника конференції

IN 48025
від 24.11.2023

МАЦОЛА ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ

ВЗЯВ(-ЛА) УЧАСТЬ У V МІЖНАРОДНІЙ СТУДЕНТСЬКІЙ НАУКОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЦИФРОВІЗАЦІЯ НАУКИ ТА
СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЇЇ РОЗВИТКУ

24 ЛИСТОПАДА 2023 РІК • М. ЖИТОМИР, УКРАЇНА

В рамках участі було опубліковано тези доповіді учасника на тему:

**ЗАСТОСУВАННЯ ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕРЕКЛАДІ
СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕКСТІВ**

ДИРЕКТОР МОЛОДІЖНОЇ НАУКОВОЇ ЛІГИ
ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ
ІГОР КОРЕНЮК

Додаток Б

Способи передачі англомовного кіно дискурсу

It's narrow. It's dull. It's a dull, narrow town full of dull, narrow people who don't know anything except what things are like right around here. (“You Can Count on Me”, 2000)	Суцільна нудота. І обмеженість. Нудне, обмежене місто, повне нудних, обмежених людей, які не знають нічого окрім того, що у них під носом.	Повторення (анафора), епітет	Додавання, граматична (морфологічна) заміна, модуляція
You're the most amazingly, astounding, wonderful girl. (“Titanic”, 1997)	Ти найдивовижніша, найвражаюча, найчудовіша дівчина.	Епітет	Морфологічне додавання
The most valuable things in life are usually the most helpless. (“You”, 2018)	Найбільш цінні в нашому житті речі, як правило, найбільш безпорадні.	Епітет, лексичні повторення	Дослівний переклад
He's a fox, and foxes have a predictable nature. If you let him in the henhouse, you can expect blood and feathers everywhere. (“The Gentlemen”, 2019)	Він лис, а лиси легко передбачувані. Якщо ти впустиш його в курятник, то всюди будуть кров та пір'я.	Метафора	Опущення, транспозиція
Why is it when your life exceeds your wildest dreams, a knife appears at your back? (“Limitless”, 2011)	Чому саме тоді, коли всі найсміливіші мрії твого життя починають здійснюватись, хтось раптом встромляє тобі в спину ніж?	Метафора, риторичне питання	Контекстуальна заміна (wildest – найсміливіші), модуляція
A woman's heart is a deep ocean of secrets. (“Titanic”, 1997)	Серце жінки - як глибокий океан, повний таємниць.	Метафора	Додавання, транспозиція
Nobody wants to face that pain again. Let the past go. Or it's gonna get in the way when it counts. (“Unlocked”, 2017)	Ніхто не хоче пережити знову той біль знову. Відпусти своє минуле, інакше воно заважатиме рухатися далі.	Метафора	Контекстуальна заміна (to face – пережити), об'єднання речень, модуляція
For all it brightens, love casts long shadows. (“The Witcher”, 2019)	Все, освітлене коханням, відкидає довгі тіні.	Метафора, антитеза, гіпербола	Транспозиція

Додаток В
Найпоширеніші жанри фільмів

